

Kodeks Dobrych Praktyk

współpracy warszawskich dzielnicowych domów kultury i organizacji pozarządowych

Założenia

Miasto Stołeczne Warszawa ceni sobie, rozwija i wzmacnia współpracę instytucji miejskich z organizacjami pozarządowymi. Cel tej współpracy został opisany w „Programie rozwoju współpracy m.st. Warszawy i organizacji pozarządowych do 2020 roku”:

Organizacje pozarządowe są kluczowym partnerem m.st. Warszawy w prowadzeniu działań zmierzających do rozwoju Miasta i poprawy jakości życia jego mieszkańców poprzez zwiększenie swojego udziału w tworzeniu polityk publicznych, wprowadzaniu nowych rozwiązań i realizacji zadań publicznych.

Punktem wyjścia do współpracy pomiędzy domami kultury i organizacjami pozarządowymi jest zasada równości i zasada otwartości wymienione w dokumencie „Miasto Kultury i Obywateli Program Rozwoju Kultury w Warszawie do roku 2020” zgodnie z którą:

[...] dąży się do równego traktowania twórców i organizatorów kultury, bez względu na ich formę prawną [...], jednakże z uwzględnieniem ich zróżnicowanych możliwości”. [...] kultura jest częścią światowej sieci wymiany idei i jest dostępna dla różnych grup społecznych.

Zgodnie z tymi zasadami, na program realizowany przez dom kultury powinny składać się także przedsięwzięcia organizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Ważne jest też, by w ramach tej współpracy zapewniać jak największą przejrzystość i równe traktowanie – zarówno po stronie organizacji jak i instytucji miejskich. Dotychczasowe rozporządzenia regulują udostępnianie zasobów organizacjom pozarządowym przez warszawskie szkoły publiczne oraz ośrodki sportu i rekreacji. Teraz przyszedł czas na uregulowanie współpracy domów kultury i organizacji pozarządowych.

W Warszawie działają 24 domy kultury i około 2000 organizacji pozarządowych zajmujących się kulturą. W wielu dzielnicach współpraca ta jest bogata i różnorodna, jednak jak dotąd brakuje przejrzystych i prostych zasad, które by ją regulowały, stąd

potrzeba doprecyzowania zasad współdziałania warszawskich domów kultury i organizacji pozarządowych.

W styczniu 2017 roku powołano w Warszawie Zespół ds. wypracowania zasad współpracy domów kultury i organizacji pozarządowych. Zespół powołano dbając o reprezentatywność i różnorodność środowisk domów kultury i organizacji. W piętnastoosobowym Zespole pracowało: siedem osób z różnej wielkości dzielnicowych domów kultury oraz siedem osób reprezentujących organizacje zainteresowane współpracą z domami kultury, a także Pełnomocniczka Prezydenta ds. edukacji kulturalnej.¹

Od początku przyjęto założenie, że regulacje dotyczące współpracy domów kultury i organizacji pozarządowych powinny odzwierciedlać złożoność dotychczasowej współpracy, tzn. mieć szerszy zakres i wykraczać poza zasady udostępniania lokali przez domy kultury (takie rozwiązania dominowały w zarządzeniach dotyczących szkół i ośrodków sportów i rekreacji). Powstały w efekcie prac Zespołu dokument wskazuje:

- szerokie rozumienie współpracy,
- wyznacza kierunek budowania relacji o charakterze partnerskim,
- pozostawia elastyczność w dostosowywaniu rozwiązań do specyfiki i potrzeb mieszkańców danej dzielnicy.

¹ Zespół ds. opracowania zasad współpracy domów kultury i organizacji pozarządowych: Edyta Ołdak - Stowarzyszenie z Siedzibą w Warszawie; Paweł Kos Nowicki - Fundacja Nowa Orkiestra Kameralna, Społeczna Rada Kultury, rada programowa WPEK; Jakub Krawczyk - Fundacja Art_committed; Bartek Włodkowski - Fundacja AVE, Warszawska Rada Pożytku Publicznego; Tomek Zadróżny - Stowarzyszenie Teatr Baza; Agata Diduszko-Zyglewska - Krytyka Polityczna, Zespół Sterujący PRK; Sebastian Świąder - Performeria Warszawy; Magda Grudziecka - Dom Kultury Świt; Joanna Strzelecka - Dom Kultury Śródmieście; Zbigniew Darda - Dom Kultury Kadr, Rada Programowa WPEK; Katarzyna Sołtys - Dom Kultury Praga, dzielnicowy koordynator WPEK; Karolina Adelt-Paprocka - Białołęcki Ośrodek Kultury; Katarzyna Jakóbiak - Dom Kultury Włochy; Agnieszka Niemyjska - Dom Kultury Wygoda; Anna Michalak-Pawłowska - Pełnomocniczka ds. Edukacji Kulturalnej. Prace Zespołu moderowała Marta Lewandowska - Fundacja Kultury Dialogu, Warszawska Rada Pożytku Publicznego.

Preambuła

- Domy kultury i organizacje pozarządowe łączą otwartość na potencjał twórczy zarówno profesjonalistów jak i amatorów oraz praca na rzecz zwiększania dostępu i udziału warszawiaków w kulturze i edukacji kulturalnej.
- Społeczników, artystów i pasjonatów z domów kultury i organizacji wyróżnia szczególne podejście do świata – akceptacja dla różnorodności ludzkich postaw, przekonań i możliwości oraz szacunek dla demokratycznych wartości. Dzięki temu właśnie w ramach działalności organizacji pozarządowych i domów kultury mieszkańcy zdobywają pierwsze kompetencje kulturowe i społeczne, poznają narzędzia do rozumienia i współtworzenia nie tylko warszawskiej kultury, ale także otaczającej ich rzeczywistości – wspólnego działania, dyskusowania, tworzenia wspólnot.
- Celem rekomendowanych praktyk jest ułatwienie współpracy między dzielnicowymi domami kultury w Warszawie a organizacjami pozarządowymi, a także wzmacnianie potencjałów i możliwości oraz jak najbardziej efektywne wykorzystywanie dostępnych zasobów² obu stron.
- Tworząc Kodeks Dobrych Praktyk współpracy pomiędzy domami kultury i organizacjami pozarządowymi kierujemy się następującymi wartościami:
 1. **Równe traktowanie**, wartość wymieniona w dokumencie „Miasto Kultury i Obywateli Program Rozwoju Kultury w Warszawie do roku 2020³”, zgodnie z którą dąży się do „równego traktowania twórców i organizatorów kultury, bez względu na ich formę prawną [...], jednakże z uwzględnieniem ich zróżnicowanych możliwości”;
 2. **Otwartość i dostępność**, zgodnie z którą kultura „jest częścią światowej sieci wymiany idei i jest dostępna dla różnych grup społecznych”⁴. Zgodnie z tymi zasadami, na program realizowany przez dom kultury powinny składać się także przedsięwzięcia realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
 3. **Partnerska relacja oraz szacunek dla odmiennych uwarunkowań pracy**, domy kultury jako instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe jako niezależne od administracji oddolne ruchy społeczne,

² Należy przez to rozumieć zasoby lokalowe, ruchomości oraz kadrę będącą w dyspozycji danej instytucji i organizacji.

³ Program „Miasto kultury i obywateli Program rozwoju kultury w Warszawie do roku 2020. Założenia”, uchwała nr xxxiv/839/2012z dnia 29 marca 2012 r.

⁴ Tamże.

sąsiedzkie, czy wspólnotowe rządzą się różnymi sposobami i zakresem działania, dostępnymi zasobami, procedurami. Różnice te nie powinny być przeszkodą we współpracy, a wręcz przeciwnie – mogą być szansą na pożyteczne uzupełnianie się, twórcze inspiracje i potęgowanie możliwości obu stron.

4. **Przejrzystość**, ważne by zasady współpracy były znane, dostępne dla wszystkich zainteresowanych i tak samo rozumiane przez wszystkie strony.

15 dobrych praktyk współpracy

1. W celu realizacji zadań statutowych domy kultury i organizacje pozarządowe mogą podejmować wspólne działania. Działania te powinny wpisywać się w misję i profil danego domu kultury i organizacji pozarządowej.
2. Do najważniejszych obszarów współpracy należą:
 - rozwój i upowszechnianie twórczości,
 - edukacja kulturalna,
 - rozwój kompetencji społeczno-kulturalnych warszawiaków⁵.
3. Możliwa jest także współpraca przy realizacji przedsięwzięć dotyczących działań społecznych, edukacyjnych i innych ważnych ze względu na budowanie i wzmacnianie społeczności lokalnej, umożliwianie aktywności i tworzenia okazji do wspólnego działania mieszkańców sąsiedztwa, dzielnicy, miasta, pod warunkiem że ich realizacja mieści się w zadaniach statutowych danej instytucji i organizacji pozarządowej.
4. Zakres współpracy musi być zgodny z obowiązującym prawem, nie może służyć agitacji politycznej lub religijnej, nawoływać do nienawiści czy dyskryminacji.
5. Szczegółowe wytyczne dotyczące własnych priorytetów określa instytucja /organizacja. Ważne, by informacje o nich były jawne i dostępne.
6. Współpraca domów kultury i organizacji pozarządowych może się realizować w trzech formach: (1) partnerstwa, (2) udostępniania zasobów, (3) zakupu usług.
 - **Partnerstwo** ma charakter merytoryczny. Zakłada wkład partnerów w przygotowanie i realizację przedsięwzięcia. Partnerzy są współorganizatorami przedsięwzięcia i dzielą się odpowiedzialnością.

⁵ Pojęcia edukacja kulturalna i kompetencje społeczno-kulturalne zostały zdefiniowane w dokumencie strategicznym „Program Rozwoju Kultury w Warszawie do roku 2020”.

- **Udostępnianie zasobów** ma charakter organizacyjny. Domy kultury i organizacje pozarządowe pomagają partnerowi organizacyjnie i/lub technicznie udostępniając swoje zasoby, by w ten sposób wesprzeć lub umożliwić realizację przedsięwzięcia. Udostępnienie zasobów może być odpłatne lub nieodpłatne.
 - **Zakup usług** to forma współpracy finansowej. Odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulacjami (m.in. Prawem zamówień publicznych). W podejmowaniu tej formy współpracy wskazane jest dokonywanie społecznie odpowiedzialnych decyzji zakupowych - np. poprzez zakupy od lokalnych dostawców produktów czy usług.
7. W każdej z form współpracy zarówno domy kultury, jak i organizacje pozarządowe mogą wnieść wkład:
 - osobowy – poprzez wzajemną wymianę i zapraszanie do współpracy na przykład edukatorów, animatorów i artystów,
 - rzeczowy – np. udostępniając pomieszczenia, sprzęt,
 - finansowy – o ile jest to zgodne z innymi regulacjami dotyczącymi finansowania i rozliczania działań.
 8. Zgodnie z ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej decyzję o zakresie, formach i zasadach współpracy domów kultury z organizacjami pozarządowymi podejmuje dyrektor instytucji kultury, uwzględniając możliwości i zasoby instytucji. Zasady te, także dotyczące odpłatnego i nieodpłatnego udostępniania zasobów, powinny być jawne, przejrzyste i równe wobec wszystkich podmiotów określonych w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
 9. Partnerzy zobowiązują się do dołożenia wszelkich starań na rzecz rzetelnego, terminowego i zgodnego z obowiązującymi ich zasadami wywiązywania się z realizacji przedsięwzięcia.
 10. Zarówno domy kultury jak i organizacje pozarządowe informują o wzajemnej współpracy w swoich działaniach promocyjnych i sprawozdawczych.
 11. Komunikację i współpracę między domem kultury a organizacjami ułatwia wyznaczenie spośród pracowników funkcji koordynatora ds. kontaktów z organizacjami pozarządowymi. Informacja o koordynatorze powinna być zamieszczona na stronie internetowej domu kultury.
 12. Dom kultury, by ułatwić współpracę, opracowuje formularz potrzebnych informacji – propozycja powinna określać m.in. czas realizacji, warunki

współpracy, charakter projektu, opis grupy odbiorców, warunki techniczne, a także rezultaty, ze szczególnym uwzględnieniem rezultatów kulturalnych i społecznych.

13. Domy kultury odpowiadają na pisemną propozycję współpracy nie później niż w ciągu 14 dni od otrzymania kompletnego formularza potrzebnych informacji.
14. Szczegółowe warunki współpracy dom kultury i organizacja pozarządowa określają w porozumieniu pisemnym.
15. Dom kultury co najmniej raz w roku przeprowadza ewaluację działań podejmowanych wspólnie z organizacjami pozarządowymi. Ewaluacja taka jest częścią rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności domu kultury.

POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY DOMU KULTURY I ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ w formie udostępnienia zasobów

Dnia ... pomiędzy Domem Kultury ..., zwanym dalej *Institucją*, reprezentowaną przez ..., Dyrektora a ... z siedzibą w Warszawie, kod: ..-..., przy ul. ... nr ... w Warszawie, zwanym dalej *Organizacją*, reprezentowanym przez ... zostało zawarte *Porozumienie* o współpracy przy realizacji ..., zwanego dalej *Przedsięwzięciem*, w okresie od ... do ... o następującej treści:

Zobowiązania Organizacji

Organizacja zobowiązuje się do:

1. sprawowania opieki merytorycznej i organizacyjnej nad przebiegiem *Przedsięwzięcia*, zgodnie z przyjętymi w *Institucji* zasadami, nie odbiegając charakterem i poziomem od prowadzonej przez nią działalności,
2. umieszczania logotypu *Institucji* we wszystkich materiałach informacyjnych i promocyjnych, a także zaznaczania współpracy *Institucji* w wywiadach i innych formach informacji o charakterze publicznym, dotyczących *Przedsięwzięcia*.
3. W przypadku korzystania z pomieszczeń *Institucji*, *Organizacja* zobowiązuje się do:
 - a. ustalania terminów korzystania z sal z koordynatorem pracy artystycznej *Institucji*,
 - b. używania sal zgodnie z ich przeznaczeniem,
 - c. przestrzegania obowiązujących w *Institucji* przepisów i zasad związanych z bezpieczeństwem i ochroną przeciwpożarową,
 - d. pozostawiania pomieszczeń i sprzętów w stanie nie gorszym niż użyczony,
 - e. naprawienia na własny koszt ewentualnie wyrządzonej szkody,
 - f. poniesienia odpowiedzialności za szkody na osobach trzecich, powstałe w związku z działalnością *Organizacji* w pomieszczeniach *Institucji*.

Zobowiązania Institucji

Institucja zobowiązuje się do:

1. Wyznaczenia opiekuna, który dookreśla zakres obowiązków *Organizacji* wg wspólnych ustaleń i prowadzi sprawy związane z udziałem instytucji w realizacji *Przedsięwzięcia*,

2. Zapoznania *Organizacji* z zasadami obowiązującymi w pracy *Institucji*, w tym: regulaminem pracy, przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy, ochrony przeciwpożarowej i innymi przepisami,
3. Umożliwienia *Organizacji* realizacji *Przedsięwzięcia* przez udostępnienie sal, pomieszczeń i ewentualnie odrębnie ustalonego sprzętu technicznego, zastrzegając prawo odstąpienia od tego zobowiązania, w przypadku konieczności realizacji własnych zadań lub z przyczyn losowych.

Rozwiązanie Porozumienia

Porozumienie może zostać rozwiązane przez każdą ze stron z zachowaniem dwutygodniowego wypowiedzenia, lub w każdym czasie w trybie porozumienia stron.

Koszty

Institucja nie jest zobligowana do zapłaty za czynności wykonywane przez *Organizację* w ramach *Przedsięwzięcia* i nie ponosi żadnych kosztów z niego wynikających.

Nieporozumienia i spory

Wszelkie spory mogące wynikać z niniejszego *Porozumienia* rozstrzygają:

- ze strony *Institucji* – *Dyrektor*,
- ze strony *Organizacji* –

Gdy niemożliwe jest samodzielne rozstrzygnięcie sporu, sprawę można rozstrzygnąć na drodze polubownej – za pomocą mediacji. Jeżeli nie uda się to rozstrzygnąć nieformalnie, wówczas sprawę kieruje się do właściwego dla siedziby *Institucji* sądu.

Zmiany Porozumienia

Wszelkie zmiany niniejszego *Porozumienia* wymagają formy pisemnej w postaci aneksu pod rygorem nieważności. *Porozumienie* sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....

.....

Organizacja

Institucja